

इन्द्रदेवत्यानुष्टुब्धोत्तमदृष्टा (13.) । हे वृत्रहन्निन्द्र ते तव हरी हरितवर्णावश्चौ
ब्रह्मणा त्रयीलक्षणेन इन्द्रागह्नित्यादिमन्त्रेण युक्ता रथे संयुक्तौ अतस्त्वं रथमातिष्ठ
आरोह । इन्द्राह्वानं श्रुत्वास्मन्नियोजनकालः (14.) प्रात इति मत्वाश्चौ स्वयमेव
रथे युञ्जति इति युक्ता इत्युक्तम् । किं च ग्रावा सोमाभिषवपाषाणः ते तव र-
थावृणस्य मनोऽर्वाचीनमस्मद्यज्ञाभिमुखं सु कृणोतु सुतरां करोतु केन वग्मुना
वगुरिति वाङ्माममु [निघ० १. ११.] पठितं वाचा श्रवणीयेन सोमाभिषवशब्देन ॥
हे सोम त्वमुपयामेन गृहीतोऽसि षोडशिने षोडशं स्तोत्रमस्यास्तीति षोडशी
तस्मै इन्द्राय वा त्वां गृह्णामीति शेषः ॥ सादयति हे ग्रह एष ते योनिः स्थानं
षोडशिनऽइन्द्राय त्वां सादयामीति शेषः ॥ ३३ ॥

X. a. युद्ध्वा हि केशिना हरी वृषणा कक्ष्यप्रा ।

अथा न इन्द्र सोमपा गिरामुपश्रुतिं चर ॥ b. c. = ३३ b. c. ॥ ३४ ॥

द्वितीयो ग्रहणमन्त्रः । इन्द्रदेवत्यानुष्टुब्धधुहन्तोदृष्टा । हे इन्द्र हि निश्चितं
हरी हरितवर्णौ तदीयावश्चौ युद्ध्वा रथेन संयोजय कीदृशौ हरी केशिना प्रल-
म्बकेसरौ तथा वृषणा वृष सेचने वृषणौ वर्षितारौ सेक्तारौ तरुणौ वा षपूर्व-
स्य निगमऽइति [पा० ६. ४. १.] दीर्घाभावः तथा कक्ष्यप्रा कक्षे भवः कक्ष्यः अश्व-
संनाहरज्जुः कक्ष्यं मध्यवन्धनं प्रातः पूरयतस्तौ कक्ष्यप्रौ स्थूलावयवावित्यर्थः ।
अथानन्तरं रथारोहणानन्तरं हे इन्द्र सोमपाः सोमपानं कुर्वन्नोऽस्मदीयानां गि-
रामृग्यजुःसामलक्षणाणां वाचामुपश्रुतिमुपश्रवणं चर गह् प्राप्नुहि अस्मद्गिरः शृ-
ण्वित्यर्थः वाचं श्रुत्वास्मद्गृह्मागह्नित्यर्थः ॥ उपयाम एष ते एते व्याख्याति । अथे-
त्यत्र संहितायां दीर्घः ॥ ३४ ॥

XI. a. इन्द्रमिद्वरी वरुतोऽप्रतिधृष्टशवसम् ।

ऋषीणां च स्तुतीरूपं यज्ञं च मानुषाणाम् ॥ b. c. = ३३ b. c. ॥ ३५ ॥

षोडशिग्रहे तृतीयो मन्त्रविकल्पः आग्रयणाद्विन्द्रमिद्वरीऽइति गृहीत्विति कठ-
सूत्रोक्तेः । इन्द्रदेवत्यानुष्टुब्धोत्तमदृष्टा । इत् एवार्थे हरी हरितवर्णावश्चौ ऋषी-
णां स्तुतीरूपं वसिष्ठादीनां मुनीनां स्तुतिसमीप इन्द्रमित् इन्द्रमेव वरुतः प्राप-